

Oktoberklummen 2010

AT og eksamen for en elev/selvstuderende

Til stor glæde for historiefaget i stx kom denne meddelelse fra fagkonsulenterne i AT:

"Information om prøven i almen studieforbereelse, stx - sommertermin 2011.

Ifølge læreplanen for almen studieforbereelse udmelder Undervisningsministeriet "emne(r), overordnede problemstillinger og rammer for fagkombinationer, som det pågældende år skal danne udgangspunkt for den afsluttende prøve."

Det kan allerede nu meddeles institutionerne, at formuleringen vedrørende rammer for fagkombinationer i den afsluttende prøve til studentereksamen, sommertermin 2011 vil lyde således:

Du skal vælge to fag, hvoraf det ene er på mindst B-niveau, og anvende disse i besvarelsen af opgaven.

Der er således ikke andre bindinger på valget af fag end kravet om, at det ene fag er på mindst B-niveau.

Det er dog altid en forudsætning, at eleven har eller har haft de fag, eleven vælger, og at hvert fag skal indgå på det højeste niveau, eleven har haft faget på."

Hermed har historiefaget fået historie tilbage! Historie som hybrid indeholder både humanistiske og samfundsvidenskabelige metoder, og kan nu igen anvende disse teorier og metoder, som faget naturligt indeholder.

Jeg tror, at det har været lærerigt for os alle at have været nødsaget til at adskille de metoder, som vi anvender i faget af henholdsvis humanistisk og samfundsvidenskabelig karakter. Der er da også til stadighed ganske gode grunde til at klargøre disse forskelle til gavn for eleverne. Dog er det en befrielse, at metoderne kan anvendes for at fremme "sagen", og ikke fordi der var opstillet et kunstigt krav om at historie skulle indgå som enten humanistisk eller som samfundsvidenskabeligt område.

Således opmuntret kan vi fortsætte arbejdet med AT og glæde os over at 11.000 elever anvendte faget sidste sommer, og dermed har eleverne vist, at de går vores vej!

Skulle kolleger have brug for at genopfriske, hvordan metode kan anvendes og hvordan metode kan indtænkes, så står der et afsnit i Vejledningen/råd og vink. Vedlagte uddrag fra en PP kan måske også anvendes.

Historie: et humanistisk og samfundsvidenskabeligt fag.

Historie og metode

Historiebevidsthed

- fortidsfortolkning og en nutids- eller samtidsforståelse og fremtidsforventninger
- da nutiden hele tiden forandrer sig er det en fortsat proces at fortolke på fortiden
- i en levet nutid indgår altid en erindret fortid og en forventet fremtid

Historie: Identitet

- Historie drejer sig om, hvorledes *mennesker har levet sammen og forholdt sig til samfund og naturgrundlag* fra oldtiden til i dag.
- Historie giver *viden om begivenheder, udviklingslinjer og sammenhænge* og bidrager til at skabe en fælles baggrund for udvikling af *identitet og bevidsthed*. Centralt i faget er tolkningen af de spor, den historiske proces har efterladt sig, og hvorledes tolkninger af historien bliver brugt.
- **Historie er både et humanistisk og samfundsvidenskabeligt fag.**

Histories historie

Positivism <i>Fra Comte</i>	Systematisk iagttagelse og beskrivelse
Hermeneutik	Fortolkning, sammenhæng mellem del og helhed
Kritisk teori	Indsigt i undertrykkende mekanismer og fremmedgørelse
Socialkonstruktivisme <i>Til Foucault</i>	Afdækning af hvordan virkeligheden konstrueres

Historie i stx

---

et humanistisk fag og et
samfundsvidenskabeligt fag – *en hybrid* – der
bevæger sig mellem:

- at forstå og forklare
- at fortolke og systematisere
- at tage udgangspunkt i et aktørsynspunkt og et struktursynspunkt
- at arbejde historisk-konkret og alment systematisk

Historisk metode 1

Historisk metode: en fremgangsmåde, der
anvendes til at nå en erkendelse af og
bevidsthed om "sagen", hermed menes de
opstillede og bearbejdede problemstillinger

Materiale bearbejdning/vurdering:

- det kommunikative materiale

- Materialet, lige meget hvilket, skal stilles overfor de samme undersøgelseskrav:
    - ophavssituation
    - hvad, hvor, hvornår
    - afsender og modtager
    - budskab, indhold
    - tendens og troværdighed
-

Historisk metode 2

- At anvende materiale der er relevant for problemstillingen
- At sætte materialet ind i den rette kontekst og ophavssituation
- Verificere og falsificere
- At opstille relevante problemstillinger/hypoteser
- At analysere/undersøge materialerne for gyldige svar for at kunne drage slutninger

Historisk metode 2

Materialekritik:

- Genre bestemme teksterne og vurdere deres troværdighed

Tekstanalyse:

- undersøge holdninger, argumentation og struktur, anvende et relevant begrebsapparat, kunne sammenligne teksterne

Dokumentation:

- Sammenholde forskellige synspunkter og påstande, kunne underbygge opfattelser og udsagn

Historisk metode 2

Modeller, skemaer og statistik:

- Anvende modeller og kunne aflæse tabeller og generalisere

Undersøgelsesmetoder:

- kunne gennemføre et interview, udarbejde spørgeskemaer, arbejde kvalitativt og kvantitativt

Videnskabelig metode:

- Induktion: drager almene, generelle slutninger ud fra empiriske fakta

den induktive gris – det induktive menneske – 1989
kvantitative, induktive undersøgelser til kvalitative

- Deduktion: fra teori til enkelt tilfældet
- Den hypotetisk-deduktive metode

Barselsfeber – falsificere og verificere

Historie i flerfagligt samarbejde

	Humaniora: Ideografisk Intentionel	samfunds- videnskab Ideografisk - nomotetisk	Naturvidenskab: Nomotetisk Kausal
genstand	mennesket	menneskelig adfærd /samfund	naturlovene
metode	fortolkning/analyse	anvendelse af modeller/teorier /undersøge	anvendelse af matematiske modeller
opstiller teorier som er	individualiserende	generaliserende	generaliserende
mål er at	forstå	Forklare (forstå)	forklare

Historie som et nomotetisk og ideografisk videnskab

- Nomotetisk – det generelle
- Ideografisk – det enestående

Et eksempel:

Den russiske revolution i 1917.

I historie (som humaniora) vil man interessere sig for de særlige – enestående – forhold der gjorde sig gældende på dette tidspunkt i den russiske historie, f.eks. Lenins flugt fra Schweiz og oprettelsen af de første sovjetter i St. Petersburg.

I historie som samfundsvidenskabeligt fag vil man være interesseret i at opstille en generel teori om revolutioner, d.v.s. kunne forklare hvorfor revolutioner i al almindelighed – og ikke kun den russiske – opstår. Studiet af den russiske revolution bruges som udgangspunkt (induktiv metode) eller som underbygning af en generel revolutionsteori (deduktiv metode).
(Hans Branner)

Eksamen:

Der har været henvendelser og spørgsmål vedrørende eksamen i stx, hvor kun en elev eller en selvstuderende skal op. Her træder eksamensbekendtgørelsen af 1. september 2010 i kraft, og i den står der, at der skal udarbejdes mindst 4 bilagsmaterialer. Læreplanen skal dog følges og derfor skal de faglige mål og de 9-15 forløb være repræsenteret i bilagsmaterialerne. I en senere klumme vil jeg forsøge at beskrive sådanne bilagsmaterialer nærmere.

Lene Jeppesen
Fagkonsulent